Partita

LATVIJAS MŪZIKAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ASOCIĀCIJAS

METODISKI INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

NR. 140 2013 SEPTEMBRIS

Skaistās rudens dienas kļūst arvien krāsainākas. Mākslinieks ar otu iekrāso dabu, koki kļūst krāsaini, katru dienu mainot toņus. Āboli košās krāsās šogad nāk pa durvīm, pagalmā – ābolu paklājs. Ābolu sula, ābolmaize, apaļie āboli – pats jau kļūsti apaļš gluži kā ābols. Ko daba tik dāsni devusi, to izmantojam, krājot enerģiju un vitamīnus garajai ziemai. Jo izturība un spēks būs vajadzīgi, lai atkal pārciestu ministru maiņas, kas tiešā veidā uz mums varbūt pat neattiecas. Bet pastarpināti mēs esam atkarīgi no katra politiķa uzskatiem, lēmumiem, no tiem tik bieži ir atkarīga mūsu dzīves labklājība, nodokļi. Mēs mēģinām domāt līdzi, saprast, bet reizēm šķiet, ka tas viss, ar ko mūs baro masu medijos, nav „sagremojams". Tas ir kaut kas smagāks par āboliem....

Bet paliek lietas, kuras mēs saprotam, un nekādas muļķības nevar to sašķobīt, jo tā ir mūsu iekšējā pārliecība. Kultūra ir visa pamats. Bez tās nebūs ne gudri politiķi, ne skolotāji, ne mācītāji, ne ārsti. Tādēļ šī Partita, varētu teikt, pilna ar atskatiem no vēstures, jo ir lietas, kuras nemainās, tikai attīstās. Un nejautāsim „kam tas viss vajadzīgs?". Jo tas ir vajadzīgs mums pašiem, nododot savu gudrību, zināšanas un mīlestību nākamajām paaudzēm.

Ilze Dāve,
redaktore

Talsu Mūzikas skolas skolotāja Ilze Vaice

Aizvadītās vasaras nogalē savu 50. dzīves un 30 darba gadu jubileju atzīmēja Talsu Mūzikas skolas skolotāja **Ilze Vaice.**

Ilze ir Talsu Mūzikas skolas absolvente, beigusi Maijas Lagzdiņas klavieru klasi. Klavierskolotājas rosināta, viņa mācības turpināja Ventspils mūzikas vidusskolā pie Dzintras Šmidebergas, vēlāk arī Liepājas Pedagoģijas akadēmijā, diriģēšanu mācījās pie Ilzes Valces.

Pēc mūzikas vidusskolas beigšanas Ilze atgriezās Talsos un visus šos gadus strādā Talsu mūzikas skolā, mācot bērniem klavierspēli. 30 darba gadu laikā klavieru klasi ir beiguši 16 viņas audzēkņi, apmēram tikpat daudz kora klases audzēkņu viņas vadībā apguvuši klavierspēli. Vairāki no tiem turpina muzikālo izglītību. Ilzes audzēkņi bieži muzicē mūzikas skolas rīkotajos koncertos, dažādos Talsu pilsētas un novada pasākumos.

Mūzikas skolotāja darba neatņemama sastāvdaļa ir audzēkņu gatavošana konkursiem. Ilzes audzēkņi ir piedalījušies daudzos dažādos konkursos. Artūrs Liepiņš un Helvijs Sebris Latvijas mūzikas skolu klavieru duetu konkursā Jūrmalā (2009) ieguva III vietu, bet Starptautiskajā Mazās kamermūzikas konkursā Jaunmārupē (2009) – II vietu. Artūrs Liepiņš ir guvis atzinību arī vairākos individuālo izpildītāju konkursos: IV Starptautiskajā A.Kalniņa pianistu konkursā Cēsīs, Pārdaugavas mūzikas skolas pianistu – zēnu konkursā „Spēlē zēni" (2009), konkursā „Jaunais pianists"(2010) un citos. Tagad abi zēni mācās Rīgas J.Mediņa 1.mūzikas skolā.

Tikpat atbildīgi un profesionāli kā mācot klavierspēli, Ilze Talsu mūzikas skolā veic arī koncertmeistares darbu. Daudzi mūzikas skolas pūšaminstrumentu un sitaminstrumentu klases audzēkņi ir sajutuši viņas atbalstu koncertos un konkursos. Ilzes muzikalitāte, temperaments un stila izjūta atraisījusi arī viņu muzicēšanas prieku un palīdzējusi gūt godalgotas vietas valsts konkursos. Kopā ar viņiem Ilze ceļu mērojusi gan uz Rīgu, gan uz visdažādākajām Latvijas pilsētām.

Ilzes radošā darbība neaprobežojas tikai ar darbu mūzikas skolā. Bez pārspīlējuma var teikt, ka bez Ilzes Vaices mūzikas dzīve Talsos vispār nav iedomājama. Viņa ir Talsu novada (agrāk – Talsu rajona) vadošā koncertmeistare un kopš 1985. gada piedalījusies visos kopkoru mēģinājumos, dziesmusvētku skatēs, neskaitāmos koncertos. Gadu gaitā ir iznācis sadarboties ar vairākiem izciliem diriģentiem. Lieliska skola jaunajai pianistei bija darbs ar Jāni Dūmiņu, kurš ilgus gadus bija Talsu rajona virsdiriģents. Tikpat vērtīga pieredze gūta, strādājot kopā ar Jāni Kivilu, Māri Sirmo un tagad – ar Gintu Ceplenieku. Bez tam Ilze arī ikdienā veic koncertmeistares darbu vairākos koros: sieviešu korī „Vaiva", jauktajā korī „Uz augšu", vīru korī „Dziedonis" un Talsu 2.vidusskolas jauktajā korī. Kopā ar šiem kolektīviem muzicēts ne vien Latvijā, bet gūti panākumi arī daudzās Vācijas, Itālijas, Dānijas, Zviedrijas Norvēģijas un Spānijas pilsētās.

Ilze guvusi darba pieredzi arī citās jomās. Nācies strādāt gan vispārizglītojošā skolā, gan bērnudārzā. Tomēr visvairāk atmiņu saistās tieši ar koncertdarbību. Neaizmirstami joprojām ir kopīgie koncerti ar Raimondu Paulu, Normundu Rutuli, Raimondu Tigulu, Jolantu Strikaiti, Kārli Miesnieku, Rihardu Zaļupi un daudziem citiem slaveniem Latvijas mūziķiem.

Ilze ir ne vien lieliska koncertmeistare, prasīga un talantīga skolotāja, bet arī atsaucīga, izpalīdzīga un sirsnīga kolēģe, stingra un tai pašā laikā mīļa mamma saviem bērniem, kas nu jau uzsākuši patstāvīgas gaitas.

Lai tikpat radošs un panākumiem bagāts turpmākais dzīves ceļš!

Inta Udodova,
Talsu Mūzikas skolas skolotāja

Daugavpils Piano 2013

No 20. - 27.augustam Daugavpils Mūzikas vidusskolā notika tarptautiskās meistarklases klavierspēlē *Daugavpils Piano 2013,* kurās kā aktīvie dalībnieki piedalījās latviešu pianista Teofila Biķa vārdā nosauktās mūzikas skolas Ķīnā audzēkne, Parīzes (Francija) konservatorijas students, Rīgas Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas un Daugavpils Mūzikas vidusskolas un skolas audzēkņi.

Ar audzēkņiem strādāja pianisti un pedagogi: Antuāns Buvī (Francija), Šu Nings (Ķīna) un Juris Žvikovs (Latvija). Meistarklašu programmā bija paredzēti divi koncerti, kuros uzstājās visi meistarklašu dalībnieki. Noslēguma koncertā tika atskaņoti V. A. Mocarta divi koncerti klavierēm ar orķestri K.414 un K.488.

Veselas nedēļas garumā notika atklātās stundas, kas bija pieejamas visiem – ne tikai 12 aktīvajiem, bet arī tā saucamajiem pasīvajiem interesentiem, kuru skaits sasniedza 22.

Jaunie pianisti vecumā no 11 līdz 18 gadiem izpildīja gan iepriekš apgūtus skaņdarbus, gan arī tos, ko sagatavoja meistarklašu laikā. Meistarklašu dalībnieku vidū bija gan pavisam jauni pianisti, gan arī tādi, kuri jau pierādījuši sevi starptautiskos konkursos, gan arī topošie konkursu laureāti.

Parīzes konservatorijas students Antuāns Simons un Teofila Biķa vārdā nosauktās mūzikas skolas audzēkne Huang Yaqian ir Starptautisko konkursu laureāti Parīzē un Nīcā (Francijā). E.Dārziņa mūzikas vidusskolas audzēknis Maksims Taničevs ir piecpadsmit starptautisko konkursu I vietas laureāts. Nosaukšu tikai dažus no tiem: Starptautiskais konkurss *Young Musician – TALLINN 2013* (Igaunija); *VIII* Starptautiskais S.Rahmaņinova Jauno pianistu konkurss (V.Novgoroda, Krievija); XII Starptautiskais A.Skrjabina Jauno pianistu konkurss (Parīze, Francija); Starptautiskais jauno pianistu konkurss *Sforzando* (Berlīne, Vācija).

Daugavpils Mūzikas vidusskolas audzēkņi arī aktīvi piedalās Latvijas un starptautiskajos konkursos. III kursa audzēkne Viktorija Trofimova ir III un IV Starptautiskā konkursa *Viva La Musica* (Daugavpils), Starptautiskā konkursa *Mikolasa Kleofasa Oginska daiļrades pērles* (Rietava, Lietuva) laureāte; Inta Klimoviča – IV Starptautiskā konkursa *Viva La Musica* (Daugavpils), XVIII Starptautiskā bērnu klavierduetu konkursa *Brālis un Māsa* (Sanktpēterburga, Krievija) laureāte; Renāte Vanaga – II un III Starptautiskā konkursa *Viva La Musica* (Daugavpils), II Starptautiskā Lūcijas Garūtas Jauno pianistu konkursa (Sigulda) laureāte. Daugavpils Mūzikas skolas audzēkne Jelizaveta Sļesareva – IX Starptautiskā P.Čaikovska klaviermūzikas jauno izpildītāju konkursa (Koknese), Latvijas mūzikas skolu un mūzikas vidusskolu izglītības programmas Taustiņinstrumentu spēle – *Klavierspēle* audzēkņu Valsts konkura *Jaunais pianists* (Rīga), VI Latgales Jauno pianistu konkursa Balvos, I J.Ivanova Jauno pianistu konkursa *Latgales skicējums* (Rēzekne), III Starptautiskā konkursa *Viva La Musica* (Daugavpils) laureāte; Veronika Tolstika – IV Starptautiskā konkursa *Viva La Musica* (Daugavpils) laureāte.

Pasniedzēji Antuāns Buvī, Šu Nings un Juris Žvikovs savulaik ir pabeiguši J.Vītola Latvijas Valsts konservatoriju (šobrīd – J.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju) pazīstamā profesora un izcilā pianista Teofila Biķa klavieru klasē. Tadējādi, strādājot ar jaunajiem pianistiem, viņiem izdevās ne vien nodemonstrēt pianisma skolas virzienu īpatnības Francijā, Ķīnā un Latvijā, bet arī apvienot izcilā profesora pedagoģijas principus, kas varētu būt sākums Teofila Biķa pianisma skolas izveidošanai.

Meistarklašu noslēguma dienā bija interesanti uzzināt viņu iespaidus par redzēto mūsu pilsētā un šeit pavadīto laiku.

Antuāns Buvī: «Esmu ļoti priecīgs, ka otrās meisterklases Daugavpilī notika ar ļoti lieliem panākumiem! Otrais gads vienmer ir bīstams, jo tāds liels projekts, kā šīs meistarklases, ir jāceļ vēl augstāk par pirmo reizi. Šoreiz tā arī sanāca; ar ļoti labu koncertu un, protams, ar iespēju dalībniekiem spēlēt pirmo reizi ar īstu orķestri! Es ticu, ka sadarbība starp mūsu asociāaciju *Concerto Grosso* Francijā, Daugavpils Mūzikas vidusskolu un orķestri, palīdzēs veidot šīs meistarklases par vienu no svarīgākajiem pasākumiem Baltijas valstīs.»

Juris Žvikovs: «Daugavpils starptautiskās meistarklases jaunajiem pianistiem ir savā veidā unikāls pasākums. Galvenokārt, nepiespiestās un draudzīgās atmosfēras dēļ, un iespējas dalībniekiem spēlēt ar orķestri. Šāda izdevība meistarklasēs parādās reti. Dalībnieki ir ļoti atsaucīgi, ieinteresēti un mums, pedagogiem, par lielu prieku meistarklašu noslēgumā spēlē vēl labāk. Arī cilvēciskā ziņā mēs jūtamies labi šajā pilsētā.»

Šjū Nings: «Daugavpils ir jauka pilsēta. Laipni, izpalīdzīgi un pretimnākoši cilvēki. Un daudzi runā angliski, kas atvieglo uzturēšanos. Prieks, ka meistarklašu laikā notiek īsts darbs. »

Cerēsim, ka Daugavpils Mūzikas vidusskolā notiekošās starptautiskās pianistu meistarklases gūs tālāko attīstību.

Elīna Bambāne

Daugavpils Mūzikas vidusskolas direktora

Ikšķiles Mūzikas un mākslas skola – jauna lappuse vēsturē

Ikšķile, senākā vēstures avotos minētā Latvijas apdzīvotā vieta, atrodas Daugavas labajā krastā aptuveni 30 kilometrus no Rīgas. 1181. gadā te uzbūvēja pirmās mūra celtnes Baltijā, un sākās kristietības ieviešana mūsu zemē. Turpmākajos gadsimtos Ikšķile piedzīvoja gan postošus karus, gan uzplaukuma laikus. Jauna lappuse tās vēsturē tika atšķirta 2013. gada 1. septembrī, kad tika atvērta Ikšķiles Mūzikas un mākslas skola.

„Ikšķile ir iemirdzējusies jaunās krāsās un jaunās skaņās, tādas krāsainības un tāda skanējuma šai pilsētai vēl nav bijis. Ar novada pašvaldības un sabiedrības atbalstu ir piepildījies sapnis par Ikšķiles Mūzikas un mākslas skolu," sveicot pirmajā skolas dienā pedagogus, audzēkņus un viņu vecākus, teica Ikšķiles Mūzikas un mākslas skolas direktore Valda Jermanova.

Ir izveidojies Ikšķiles kultūras un izglītības centrs, kur blakus atrodas Ikšķiles Mūzikas un mākslas skola, bibliotēka, Ikšķiles vidusskola, Ikšķiles tautas nams un brīvdabas estrāde. Uz citu ēku tiks pārvietotas Ģimenes ārstu prakses, jo Ikšķiles mūzikas un mākslas skolas vajadzībām ir jāatvēl lielāka platība, Zinību dienas pasākumā uzsvēra Ikšķiles novada domes priekšsēdētājs Indulis Trapiņš.

Pēc svinīgajām uzrunām un pedagogu koncerta pūtēju orķestra *Ciemupe* pavadījumā visi devās gājienā no Ikšķiles tautas nama uz Ikšķiles Mūzikas un mākslas skolu Strēlnieku ielā 10. Skolas mazajā zālītē audzēkņi, viņu vecāki un citi interesenti varēja apskatīt mākslas pedagogu darbu izstādi.

No tālām zemēm kā dāvana atceļojošais skolas zvans ir ieskandinājis jaundibināto Ikšķiles Mūzikas un mākslas skolu. Mācības tajā 15 pedagogu vadībā ir uzsākuši 107 audzēkņi profesionālās ievirzes mūzikas un mākslas programmās, kā arī 111 audzēkņi interešu izglītības programmās, sagatavošanas grupās un studijās.

Iveta Sproģe,
Ikšķiles Mūzikas un mākslas skolas
mūzikas teorijas skolotāja

Ik rudeni, kad lapas krīt, Sāk bērni skolas taku mīt…

Šīs ir rindas no Kokneses Mūzikas skolas himnas. Svētdien, 1. septembrī, 84 mūsu skolas skolēni mina neierastu skolas taku, jo ierasto šķērsoja celtnieku sastatnes – notiek skolas ēkas remonts, apkures un apgaismes sistēmu maiņa un siltināšana. Tikšanās ar audzēkņiem, viņu vecākiem bija sirsnīga un viegla satraukuma pilna. Saksofonu kvarteta atskaņotie skaņdarbi šo satraukumu mazināja, jo saksofonistes savos tērpos bija kā krāšņi taureņi, kuri ienesa svinīgajā pasākumā priecīgas vasaras atskaņas .

Prieks par skolas renovāciju būtu vēl lielāks, ja mums netiktu paziņots, ka tā noslēgums, ar kosmētisko skolas remontu, gaidāms vien 2014. gada vasarā! Esam spiesti X Starptautisko P.Čaikovska klaviermūzikas konkursu pārcelt uz 2014. gada decembri, jo gribam desmitgadi nosvinēt tīrās, sakoptās telpās. Viesus vēlamies uzņemt godam, nejūtot neērtības sajūtu par skolas telpu neestētisko stāvokli. Esam raduši lielu vērību pievērst videi, kurā strādājam. Patreiz neatstāj sajūta, ka skolas darbi nevedas tik raiti, jo aiz logiem skan urbji, āmuri, logus sedz plēves. Mierinām sevi ar domu, ka viss reiz beidzas – arī remonts.

2014. gads mūsu skolai sāksies ar akreditāciju, kurai jānotiek janvārī. Gads sāksies ar eiro ieviešanu, ar ko jārēķinās jau 2013. gada septembrī, rakstot tarifikācijas. Dzīve kļūst arvien interesantāka!

Ja runājam atklāti, tad vismaz man, vislielākās galvassāpes sagādā informācijas ievadīšana VIIS. Tā kā neesmu datorspeciāliste, šis „zirnekļu tīkls" (lai piedod man tā veidotāji) ir kaut kas!!! Es saprotu – ir 21. gadsimts, tomēr – vai nav par traku? Jāsāk domāt - kā mēs līdz šim bez tā visa esam dzīvojuši un izdzīvojuši?! Tās gan ir tikai manas subjektīvās domas, kaut gan ļoti vēlētos uzzināt- ko domā citi skolu direktori. Iespējams, ka lielākajās skolās ir speciālisti, kuri nodarbojas tikai ar ziņu ievadīšanu, tiem manas vaimanas šķitīs smieklīgas, bet lauku mūzikas skolas direktoram, kurš dienu pavadot pie datora saņem vien – kļūda sistēmā, lūdzam ziņot! - nolaižas rokas. Cik dienas var būt kļūda sistēmā un cik var ziņot?!

Kopumā dzīve ir skaista: gan jau ziņas ievadīsim, gan jau kaut kad remonts beigsies, gan jau! Mums ir pats svarīgākais – audzēkņi, audzēkņu vecāki, kuri uztic mums savus bērnus, cerībā, ka iemācīsim viņiem mīlēt skaisto, iemācīsim izjust skaisto ne tikai vizuāli, bet sadzirdēt ar austiņām un, galvenais, ar sirsniņu….

Bezbēdīgu un veiksmīgu Jauno mācību gadu !

No Kokneses – Latvijas sirds, ar cieņu

Silvija Cīrule

Turpinām fragmentus no 1944.gadā izdotās grāmatas "Jāzeps Vītols. Raksti par viņa dzīvi un darbu 80 gados." Šoreiz Jēkaba Poruka atmiņas.

MANS SKOLOTĀJS

Šo rindu autors apzinās smago atbildību, kādu uzņēmies, rakstot par Jāzepu Vītolu. Atsevišķie momenti, kad esmu bijis ar viņu kopā kā viņa audzēknis un vēlāk tiekoties, ir tik niecīga daļa no viņa bagātā mūža, ka domāju - šeit maz nozīmes tos klāstīt. Ja kādreiz atlicinātu laiku saviem memuāriem - šim dokumentam varētu būt ārkārtīga mākslas un kultūrvēsturiska vērtība. Viņa pieredzes, sakari ar daudzām lielām un mazām mākslas un sabiedriskās dzīves personām nostāda viņu šai ziņā nevien mūsu mūziķu starpā pirmajā vietā, bet pat vienā no pirmajām pasaulē. Cik ir vēl dzīvu viņa laikabiedru - komponistu Eiropā? Rih.Štrauss, Sibeliuss, Maskaņji, Deliuss, vēl kāds pāris mazāk pazīstamu. Par aizgājušiem laikiem, par pirmā lieluma zvaigznēm, kas kādreiz mirdzēja mākslas debesīs, Vītols varētu stāstīt notikumus, kas mūsu paaudzei izklausītos kā teika. Tas nu jāgaida no paša meistara vai no kāda pietātes pilna mākslas un zinātnes mūka, kas pētīšanas darbam gribētu ziedot savu mūžu. Arī tas visa nepateiks.

Apzinoties lielo atbildību, vieglākā izeja būtu klusēt. Noklusēt? Jā, mums jau ir parasta lieta daudz runāt un rakstīt par sīkumiem, debatēt gari par vienas dienas varoņiem un pusdienas vajadzībām un atstāt lielos vīrus viņu mūžībai. Viņiem arī mūsu debates nav vajadzīgas.

Nē, nevar būt, ka Vītolu noklusētu! 26. jūlijā visas Rīgas avīzēs parādīsies raksti un suminājumi. Iedrošinos tāpēc laist klajā arī šīs lappuses. Tie nav ne pētījumi, ne vērtējumi, tikai nesistemātiskas pārdomas, sakarā ar meistara jubileju.

Vientulība. Nevien spēka simbols ozols - arī Vītols spītē visiem vējiem, neliecot galvu, saknēm dziļi ieaudzis savu atziņu klintīs. Ar rezignētu mieru, kā *ancien regime* aristokrāts, viņš noraugās, kur šīsdienas duļķainajos ūdeņos aiziet gadusimteņiem krātās vērtības. Kur viņa draugi, kur daudzinātā Vītola skola? Visas nākošās paaudzes, sākot ar E. Dārziņu, J. Zālīti, Ā. Ābeli, beidzot ar J. Kalniņu, V. Dārziņu, A. Skulti un visjaunākajiem, ir Vītolam nesamaksājamu padomu parādā, caur meistaru un skolotāju arī viņi ir nākuši sakaros ar plašākām pasaulēm, mācījušies pētīt un vērtēt mūziku ar stingrāku mērogu, nekā Rīga vien spētu dot. Vītola lielais nākotnes sapnis - izlauzt latviešu mūzikai ceļu uz Eiropu, uz pasauli ir atbalsojies arī citās sajūsminātās sirdīs. Tomēr, cik īstu domubiedru, darba turpinātāju ir Vītolam šai skolā? Nevajag, protams, atkārtojumu, nevajag, lai jaunie komponētu vēlreiz *Gaismas pili,* bet kam uzticēs meistars izvest nodomus, ko pats nepaspēja paveikt? Kaut arī jaunā formā, bet ar to pašu lakonisko formas skaidrību un loģiku? Vītols dala daudzu īsto mākslinieku likteni: viņam nav mantinieku. Grīgs, Sibeliuss, nerunājot nemaz par Bahu, Mocartu, katrs piepilda savu laikmetu un to noslēdz, Viņiem neredzam turpinātāju. Vientuļi ozoli, kas pārdzīvo gadusimteņus, kuru sēklas dīgst tik lēnām, ka to nesaredz cilvēka acs. Vītola dzīves traģiskais paradokss ir tas, ka būdams visas mūsu mūzikas centrs, ap ko neskaitāmos pavedienos riņķo visi lielie un mazie notikumi, vēl ar saviem 80 gadiem būdams aktīvais vadonis, viņš ir visvientuļākais no mūsu komponistiem. Šopēns, Šūmanis, Brāmss – viņa seno jaunības dienu lielie paraugi; Jurjānu Andrejs, Glazunovs, Ļadovs - viņa vīragadu draugi - tā ir tā pasaule, kur veidojās viņa stils, viņa mākslinieciskā personība. Kur viņš lai nu meklētu sev gara tuvinieku? Mēs visi dzīvojam no jaunībā uzkrātā kapitāla augļiem. Jo tālāk, jo šaurākā lokā savelkas mūsu personīgā dzīve, neraugoties ne uz kādiem ārējiem panākumiem.

Bez šīs neizbēgamās vientulības ir vēl otra. Daudzie audzēkņi aizgājuši katrs savu ceļu. Īsts mākslinieks par to neskumst, ja tikai redzētu viņos lielu gribu, ticību un lielus darbus. Vītola sauciens: dodiet simfoniju, bez simfonijas latviešu mūzikai nevērsies Eiropas durvis! - Līdz šim ir palicis bez atbalss. Tālāk par sapņiem un nodomiem tikai nedaudzi ir tikuši ▶▶

▶▶ Turpinājums no 3. lpp

(Barisons, Ivanovs). Kūtrie atrunājas: kāpēc saucējs pats nerāda priekšzīmi! Uz to atbildams: pirmkārt, viņš ir pirmais, kas nesis latviešu autora vārdu pāri robežai, bez Vītola ārzemēs rūpīgi pētnieki zina vēl augstākais 3 - 4 mūsu komponistus nosaukt; otrkārt, viņš ir rakstījis simfoniju. Nevis aiz mazcieņas pret kora un solo dziesmu (kā gan meistars pats lai nezinātu, ka tur viņa īstais spēks!), bet aiz bažām, ka jaunie autori, tikai vietējos pasūtinājumus pildot, izmaina savu talantu sīknaudā, viņš sauc pēc lieliem darbiem. Jo visu vajadzīgo tehnisko bruņojumu viņš saviem audzēkņiem ir devis. Protams, meistars zina, ka lielie darbi nerodas vienkārši no sauciena. Viņš zina, ka tos rada liela griba, un redz, ka visnotaļ trūkst šīs gribas. Pārāk ātri viens pēc otra tie iet atdusēties uz pirmā vieglā lauru klēpja.

Darbs. Būtu Vītols karotājs par kādu, kaut šauru, bet spilgtu, asu, moderni populāru ideju - viņam rastos nikni pretinieki un sirdīgi aizstāvji. Bet tāds viņš nav, viņš prasa vienīgi darbu, mūziku. Kas pret to varētu uzstāties, izņemot nemuzikālos? Tāpēc viņam priekšā daudz draugu, kas aiz muguras iedur ar kniepadatu. Daudz dūrienus viņš ir saņēmis par savu formas meistarību, par savu izsmalcināto stilu. Viņa vārds ir visas tautas mutē, tas ir it kā latviešu mūzikas simbols, un tomēr ir vēl jāpadomā, vai viņu pieskaitīt populārajiem autoriem. Divus trīs korus, divas trīs solo dziesmas tiešām visi pazīst (t. i. tā apmēram 1 –2 procentus no kopražas), bet arī tās netrallina „sētā un laukā", tās nav iegājušas tautas mutē kā pērnais šlāgers. Tas, ko dzied „tauta", ir daudz lētāka un rupjāka manta. Lai patiktu pūlim, dziesmā vajag par visām lietām daudz ,,jūtu", lipīguma un vismaz piles banālības. Mūzikas ekstrakts vien tam negaršo. Šo popularitātes recepti Vītols nekad nav mācījies. Viņš vienmēr ir palicis aristokrātiski atturīgs, „aizpogājies". Arī akadēmiķa epitetu viņam dažs kritiķis ir veltījis. Viņa mūzika ir kā katedrāle, kur „melodijas staigā" (dziesma *Melodijas).* Reti viņš paceļas līdz patosam, viņa lirika nekad nepāriet raudulībā, ekspresija – konvulsijā, humors – sarkasmā, temperaments – orģijā. Bet ka aiz šīs vēsās ārienes pukst sirds, kas pazīst visas pārejas no prieka līdz izmisumam, no mīlas līdz nāves saltumam, to liecina verdošā *Bakhanteņu dziesma,* rīta blāzmas apmirdzētā *Pie tava augstā balta loga,* rezignētais *Ceļinieks,* cildeni traģiskais Sēru *maršs. Viļņu dziesmas* paisuma titāniskais spēks, *Lotosa* austrumnieciskās mēnesnīcas vizma, *Saules svētku* pavasarīgās šalkas, *Dārgakmeņu* varavīksnē vizuļojošais ūdenskritums - šīs kontrastu kāpnes, ko varētu turpināt pēc patikas, rāda, cik dažādas apbrīnojami smalkas skaņu gleznas devis autors. Subjektīvās komponista izjūtas, kas skaņdarbiem piešķir neatkārtojamu savdabīgumu, arvien kontrolē objektīva, gudra acs. Kompozīcijas klāj it kā smalka, cieta patinas kārta, kas tās sargā no laika iespaidiem un neuzmanīgas pieskaršanās. Autora dvēseles atspulgs ir viņa darbs, viņš to gan nodod atklātībai, bet tā, ka tās dziļākos dziļumos var nojaust tikai smalkjūtīgs vērotājs. Paviršās, neaicinātās rokās tā aizveras savā čaulā - cietajā formā. Vītola objektīvais vēsums ir tikai šķietams. Viņš nepieder pie programmas mūziķiem, ārēju notikumu al fresco gleznotājiem, kas ar vienu otas vilcienu rada kontūru, kas meklē efektīgas krāsu spēles. Izmeklēti rūpīgs, izsmalcināts savu darbu instrumentētājs (saprotot ar instrumentāciju katras kompozīcijas, nevien orķestrālas, realizāciju dzirdamās skaņās), viņš tomēr pārāk mīl līnijas skaidrību, tīri muzikālo domu, lai to ziedotu ārējam skaņu efektam. Viņš mīl modulāciju mozaīku - mazu motīvu apstarojumu dažādā gaismā, tomēr motīvi allaž virknējas grafiski skaidrā kārtībā, viņa mūzikā dzied līnijas, nevis plankumi. Šīs līnijas bieži mēdz būt it kā punktētas, mozaīkas akmentiņu saliktas, paužu, domu zīmju, modulāciju pārtrauktas. Primitīva monumentalitāte nav meistara garā. Viņa skaņu audumā neatradīsit rupju neapstrādātas izejvielas piku. Ne naivais autodidakts, jūsmotājs, ne teiksmaini varonīgais sampo kalējs – gudrais, pieredzē rūdītais zeltkaļu meistars rūpīgi un taupīgi liek savu dārgo materiālu graudu pie grauda, stīgu pie stīgas mirdzošajā rotā. Mēra sajūta – otrs lielais tikums, blakus vienkāršībai (vai patiesībā – tas pats, citiem vārdiem izteikts) visās lietās: iecerē, izteiksmē, līdzekļos.

Vītola komponista attīstība ir gājusi bez straujiem lēcieniem, bet nepārtraukti augšup. Personība ir noskaidrojusies jau gandrīz ar pirmajiem opusiem (klasiski skaidrās, vienas domas cauraustās variācijās op. 6. *Ej, saulīte).* Izteiksrnes līdzekļu diferenciācija, bagātība turpretī turpina augt vēl mūža otrā pusē. Salīdzinot Pēterpils perioda darbus ar tiem, kas radušies beidzamajos 25 gados Rīgā, redzam lielu starpību. Kori: *Dūkņu sils, Rūķīši un Mežavecis, Karogs,* solo dziesmas: *Lotoss, Melodijas, Bērnu dziesmas,* klavierdarbi: *Variācijas – portreti, Carmina,* orķestra darbi: *Dārgakmeņi, Balāde* (minot tikai dažus paraugus) nepārprotami rāda, ka formas meistars, aizejot no Pēterpils, ir aizgājis pamazām arī no agrākās formas, kļuvis izteiksmē brīvāks, nav vairījies jaunu ceļu. Neapgrūtināšu lasītājus ar tehnisku analīzi; minēšu tikai raksturīgu paša autora izteicienu. Jautāts par kādreiz modernās kvartakordu un atonālās harmonijas nākotnes izredzēm, viņš atbildēja: „Vēl nemaz nevar zināt, kāds virziens uzvarēs. Tercu harmonija nav izsmelta. Nonakordu kombinācijas vien sniedz tik daudz jaunas, neizmantotas vielas, ka pietiek cilvēka mūžam." Rīgas periodā viņa darbos bieži sastopam pārsteidzoši svaigas nonakordu kombinācijas. Par tām latviešu autoru apskaustu pirmais lielais nonakordu noslēpumu minētājs Debisī. Bet atkal jāpiebilst, ka Vītola astētiskais kredo neļauj viņam izsist no viena jauna paņēmiena cenu, pieblīvējot ar to skaņdarbus. Jo spēcīgāks līdzeklis, jo retāk tas lietojams. Nonakords nenozīmē, ka meistars būtu pagriezis agrākajai pārliecībai muguru.

Mūzika - attīstībai

„Kultūra. Kultūra ir tautas otrā maize, tikpat svarīga kā no arāja tīruma nākusi. Bet kultūra arī sāk klepot diloņveidīgi, arī cieš no līdzekļu trūkuma. Tas tāpēc, ka mēs neesam savu saimniecību nostabilizējuši. Bet mēs sākām jau domāt par to, kāda izskatīsies Eiropas jaunā, lielā celtne, kā būs, kad nebūs robežu, kad cilvēki varēs mierīgi staigāt, kad būs viena valūta un daudz kas būs viens. Bet, ja mēs to piedzīvosim kādā divtūkstošā gadā, kad visas lielās tautas sāks staigāt visām robežām pāri, arī mūsējām, tad mūsu nebūs vairs. Tā tas varētu praktiski būt. Vispirms savedīsim paši savas mājas kārtībā, jo tās nav kārtībā. Kā mēs to varam izdarīt? Valodas likums nespēs dot it neko, ja tauta pati nolaidīs no savas mēles LATVIEŠU VALODU, ja nesarunāsies ar svešiniekiem savā valodā. Tad mēs nekur netiksim ar valodas mācīšanu svešiniekiem, jo labākais skolotājs ir pati tauta."

(No Andreja Eglīša uzrunas Dundagas dievnamā, 1994. g.14.06.)

Vecāku un skolas daudzpusīgie mērķi saskan vienā jautājumā - tā ir vēlēšanās izaudzināt bērnus par labiem, uzticīgiem, darbīgiem cilvēkiem. Taču sabiedrībā nepietiekoši tiek novērtēts JŪTU spēks un jūtu vērtība raksturā. Vai raksturs var būt pilnvērtīgs tam, kurš ir vienaldzīgs pret augstākām - ētiskajām, estētiskajām un intelektuālajām vērtībām? Vai, vērtējot cilvēkus, mēs pietiekoši ievērojam tos faktorus, kas liek cilvēkam būt tādam vai citādam?

Reizēm mēs dzīvē satiekam cilvēkus, kuru sabiedrībā mēs jūtamies labi, viņi dara labu iespaidu uz mums, pēc tikšanās ar viņiem mums ilgāku laiku ir labs noskaņojums. Tuvāk papētot, izrādās, ka šie cilvēki ir bagātinājuši savu iekšējo pasauli ar tām jūtām, kuras ierosina cilvēces attīstības gaitā krātās kultūras vērtības - literatūra, māksla, mūzika, zinātnes. Un, ja šo kultūras vērtību apguves gaitā cilvēkā ir izveidojies vērīgums, uzmanība, jūtīgums, smalkjūtība, spēja un prasme ieklausīties, ieskatīties, iejusties, tad varam runāt par gara kultūras sasniegumu pozitīvo iedarbību uz cilvēku. Zinātniskā psiholoģija rekomendē šo estētisko un ētisko jūtu veidošanu sākt bērnā pēc iespējas agrāk.

Kas tas ir par spēku, kas liek mums būt saviļņotiem līdz asarām, pārdzīvojot varenās ērģeļu skaņas arhitektoniski lieliskajās katedrālēs vai simfoniskā orķestra veidotos skaņu tēlus koncertā vai solistu dziedājumu operā? Arī mūsu sāpes apgaro un dara cildenākas cilvēka balss vai vijoles skanējums, pārdzīvojot tuva cilvēka aiziešanu mūžībā. Māte dzied šūpļa dziesmu pie bērna gultiņas un varam teikt, ka mūzika pavada cilvēku no šūpuļa līdz kapam, pārdzīvojot visdažādākās emociju nianses.

Kā mēs uzgavilējām Dziesmu svētkos reizē ar desmitiem tūkstošiem dziedātāju un klausītāju, lai sveiktu komponistus un dzejniekus - dziesmu vārdu autorus, kā arī pateiktos virsdiriģentiem, kuri spēlē uz šī desmittūkstošbalsīgā, lielā instrumenta - apvienotā kora!

Tas ir pārdzīvojums, ko sniedz augstas klases opermākslinieki, dvēseles saviļņojums, kurš rodas, klausoties simfoniskā orķestra izpildījumu, kad dažādu instrumentu grupu spēle izraisa priekšstatus par meža šalkoņu un nakts noslēpumaino klusumu. Šo dvēseles pārdzīvojumu nianšu daudzums ir neaprakstāmi liels un cilvēki šajā pārdzīvojumu kvalitātē un kvantitātē ir ļoti atšķirīgi. Šīs atšķirības pēta zinātniskā mākslas psiholoģija un tā ir atzinusi, ka taisnība ir komponistam Zoltanam Kodajam, kurš teicis, ka bērna muzikālai audzināšanai ir jāsākas deviņus mēnešus pirms viņa mātes dzimšanas. Vai mēs, latvieši, nevaram būt laimīgi, ka esam tik bagāti ar savām tautas dziesmām un mūsu mātes, vecmāmiņas un vecvecmāmiņas to ir tik labi pratušas - visu dzīvi izdziedāt? Par to liecina mūsu tautas dziesmu lielais, plašais pūrs.

Vai mēs neesam par daudz vienaldzīgi pret augstākajām kultūras vērtībām, vai nav pārāk daudz cilvēku, kuri apmierinās tikai ar zemas kvalitātes masu kultūru jeb subkultūru? Vai nav par daudz to, kuri ziedo savu naudu šīs subkultūras tiražētājiem un kurus tā aizstāv tā saucamās spekulatīvās estētikas pārstāvji?

Glābsim bērnus no tukšuma, no aizmiršanās tendencēm, atsvešināšanās, pornogrāfijas, masu kultūras briesmām. Estētisko jūtu audzināšana, kura iet kopsolī ar estētisko audzināšanu, - lūk, ceļš un mehānisms.

Kur ir sākums estētiskās uztveres spēju attīstībai? Kas nepieciešams katram bērnam? Kā to vingrināt? Mūzikā tās ir dzirdes sajūtas, ar kurām mēs uztveram visu ārējo skaņu pasauli, bet sākumā tās ir tikai dabas dotības. Muzikālo dzirdi katrs var pēc tam izveidot. Muzikālā dzirde nav tikai dzirdes sajūtas fenomens vien, kas nozīmē iespēju precīzi dzirdēt, reproducēt un priekšstatīt atsevišķas skaņas, skaņu grupas, melodijas, kompozīcijas, bet arī spēja šos muzikālos elementus estētiski pārdzīvot. Ar dzirdes iespējām piedzimst katrs, bet muzikālo dzirdi izveido muzikālās nodarbības. Tajās attīstīta tiek ne vien muzikālā dzirde, bet arī taustes sajūta, roku koordinācija, muskuļu sajūtas, dziedot - runas un valodas spēja. Mākslas psiholoģija ir atradusi, ka estētiskais pārdzīvojums, ko rada tautas mūzika un klasiskā mūzika savā aktivitātē ietver visas smadzenes, aktivizējas viss organisms kopumā. Pareiza muzikālā izglītošana darbojas kā paātrinātas garīgās attīstības faktors. Bērnam palielinās uzmanības noturība, uzmanības diapazons, attīstās priekšstatu pasaule, kura pēc tam nepieciešama domāšanā, improvizācijā, produktīvā fantāzijā un iztēlē, radošā pieejā darbam un visai dzīvei. Šādus mērķus uzstāda vispirms katrs mūzikas pedagogs savā darbā un muzikālās audzināšanas praksē.

Jāsaka, ka bērnam pēc mūzikas skolas beigšanas nebūt nav jāizvēlas profesionāla mūziķa ceļš. Taču bērna psihes vispārējai attīstībai mūzikas nodarbības ir iespējamas un nepieciešamas, mūziku šajā ziņa nekas nespēj aizvietot. Nereti, savienojot mācības skolā ar mācībām vispārizglītojošajā skolā, bērnam var rasties netīksme pret mācībām noguruma dēļ. Šeit tomēr mazāk būtu jādomā par slodzes samazināšanu, vairāk par bērna gribas veidošanu, aktīvās uzmanības treniņu, racionāla darba un atpūtas režīma ievērošanu un pozitīvo emociju rosināšanu. Jāatgādina kāda gudra pedagoga izteiciens: "Ja dara, tad veicas, ja veicas, tad patīk, ja patīk, tad dara…." utt. Prakse rāda, ka mūzikas nodarbības, kas rada palielinātu slodzi skolēnam, netraucē sekmīgi mācīties ar citus priekšmetus.

Mūzika nepieciešama katra pilnvērtīga rakstura attīstībai neatkarīgi no tā, kādu darbu cilvēks strādā. Mūzikas nodarbības, veidojot speciālas iemaņas, veido arī tādas vispārējās spējas, kuras nepieciešamas katrā darbā radoši strādājošam cilvēkam - ārstam, inženierim, žurnālistam vai aktierim, skolotājam vai zemes arājam. Mūzika vajadzīga rakstura bagātībai un dvēseles pilnvērtībai.

Vilnis Boža

Ogres mūzikas skolas pedagogs
1998.gads, Laikraksts „Ikšķiles ziņas"
* Rakstā izmantoti ārsta un psihologa R. Krūmiņa lekciju materiāli.

Daugavpils Mūzikas vidusskolai – 90!

17.09. *Uvertīra* Sākam svinēt skolas jubileju!

17.09. pl.18.00 *Ekspozīcija*
Dzied un spēlē mazie!
Mūzikas skolas audzēkņu koncerts

25.09. pl.18.00 *Izstrādājums*
Dzied un diriģē mūzikas vidusskolas Vokālās nodaļas un Kora diriģēšanas nodaļas audzēkņi un pedagogi

3.10. pl.18.00 Spēlē mūzikas vidusskolas Stīgu instrumentu nodaļas, Pūšamo un Sitamo instrumentu nodaļas, Akordeona nodaļas audzēkņi un pedagogi

7.10. pl.18.00 Muzicē mūzikas vidusskolas Klavieru nodaļas audzēkņi un pedagogi

17.10. pl.18.00 *Reprīze*
Absolventu koncerts

18.10. pl.17.00 *Koda*
Jubilejas noslēguma vakars
informācija mājas lapā www.dmv.lv
un pa tel. 65407900

Vidzemes talanti Cēsīs

Šīs vasaras beigās, 24.augustā, Cēsu mūzikas vidusskolas reģiona centrā A.Kalniņa mūzikas vidusskolā bija rosīga diena.

Rīta pusē A.Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas zālē kopā pulcējās reģiona mūzikas skolu direktori, lai vienotos par nākamā gada darbiem, lai atkalredzētos, lai sajustu, ka visus joprojām kopā tur rūpe par jaunās paaudzes muzikālo izglītību.

Sanāksmes dalībniekus uzrunāja jaunais A.Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas direktors Vigo Račevskis. Par nākamā gada darba plāniem vēstīja metodiķe Lauma Gaile. Lielisku stāstījumu un vizuālu prezentāciju sniedza Gaujienas mūzikas un mākslas skolas direktore Ilze Dāve par tēmu „Attieksmju maiņa – motivācija muzicēt". Sanāksmes noslēgumā visi devās nelielā ekskursijā pa jauno topošo Vidzemes kultūras un mūzikas centru, kurā nākamgad savu mājvietu gūs Cēsu mūzikas vidusskola.

Pēcpusdienā Meža skolas skanīgajā zālē notika Vidzemes mūzikas skolu talantīgo audzēkņu koncerts ar Vidzemes kamerorķestri un diriģentu Andri Veismani.

Ideja par šādu pasākumu radās iepriekšējā rudenī Vidzemes mūzikas skolu direktoru sanāksmē. Veiksmīgi sadarbojoties ar Cēsu pašvaldību un Cēsu Kultūras un tūrisma centru, tapa labs muzikāls notikums, kurš aizvadīja vasaru un ieskandināja jauno mācību gadu.

Koncertā muzicēja 13 audzēkņi no septiņām Vidzemes reģiona mūzikas skolām.

Vislielāko iniciatīvu izrādīja J.Norviļa Madonas mūzikas skolas audzēkņi un skolotāji. Koncertā no Madonas piedalījās klarnetiste Alīna Briede (skolotājs Andrejs Cepītis), pianiste Krista Kristiāna Pugača (skolotāja Ginta Ludberga), vijolnieks Ričards Gurskis (skolotāja Velga Sokirka), eifonists Ralfs Liģeris (skolotājs Arturs Kloppe), flautiste Elīna Čeprova (skolotājs Artūrs Grandāns).

Marimbu spēlēja divi mūziķi - Kristiāns Kārkliņš no Ogres (skolotājs Modris Krūmiņš) un Reinis Tomiņš no Cēsīm (skolotājs Jānis Špacs).

A.Vivaldi koncertu cikla „Gadalaiki" koncertu „La Primavera", op.8,Nr.1 spoži izpildīja J.Cimzes Valkas mūzikas skolas 7.klases audzēknis Rūdolfs Miķelsons (skolotāja Liesma Freiberga).

Saksofoniste Madara Bartulāne no Lielvārdes mūzikas skolas dzīvo pēc devīzes: „Ja nav, kur uzstāties, tad nav vērts mācīties", viņas skolotājs ir Maigonis Makars.

Vijolniecēm Madarai Pormalai no Limbažiem un Martai Elizabetei Smilgai no Valmieras skolotājas Anna Spalviņa un Maija Ozola spēlē Vidzemes kamerorķestrī.

Jaunākais koncerta dalībnieks bija 2.klases audzēknis pianists Raivo Groza no Cēsīm (skolotāja Ilze Mazkalne).

Klarnetiste Alise Gavare no Cēsu mūzikas skolas (skolotājs Jānis Bērtiņš) spēlēja virtuozu skaņdarbu A.Mesažē „Konkursa solo".

Jauno mākslinieku un kamerorķestra izpildījumā bija dzirdami H.Venjavska, V.Paketūra,V.Tučeka, A.Rouli, J.S.Baha, A.Riekstiņa, V.A.Mocarta , H.T.Bērlija, V.Monti, A.Mesažē skaņdarbi.

Aranžijas solo instrumentiem ar orķestri rakstīja Cēsu mūzikas vidusskolas skolotājs un komponists Andris Riekstiņš.

Pasākumu vadīt, tāpat kā muzicēt, nav joka lieta. Par katru izpildītāju pastāstīja un programmu pieteica Cēsu mūzikas skolas klavieru klases audzēkne Ance Koreņkova.

Visi jaunie mūziķi un viņu skolotāji saņēma ziedus un dāvanas no Cēsu pašvaldības, publikas sajūsmu un aplausus.

Ja audzēkņi ir talantīgi un muzicēt griboši, tad brīvlaiks nav par šķērsli, lai vingrinātos un piedalītos. Paldies viņu skolotājiem, kuri veltīja brīvo laiku, lai nodarbotos ar jaunajiem talantiem un spodrinātu viņu meistarību.

Paldies vecākiem, kuriem rūp viņu bērnu muzikālā izaugsme, jo spēle kopā ar profesionālu orķestri tiešām ir lieliska izaugsmes iespēja.

Lauma Gaile
Vidzemes reģiona mūzikas skolu metodiķe

Svētdien,
2013.gada
13.oktobrī
plkst. 16.00
Rīgā, kultūras centrā
Ziemeļblāzma
radošās nometnes
"Vītolēni"
Rudens koncerts

Visi laipni aicināti!

MŪSDIENU RITMA MŪZIKAS FESTIVĀLS "VENTSPILS GROOVE 2013"

Jau astoto gadu pēc kārtas no 12. augusta līdz 17. augustam Ventspilī notika Mūsdienu ritma mūzikas festivāls - meistarklases „Ventspils Groove 2013", ko ar Ventspils pilsētas domes un VKKF Kurzemes kultūras programmas finansiālo atbalstu organizē Ventspils Mūzikas vidusskola sadarbībā ar Ventspils Kultūras centru.

Iesākumā tā bija vasaras nometne un meistarklases. Taču turpmākajos gados, piesaistot populārus izpildītājus un meistarklašu vadītājus, festivāls ieguva plašāku skanējumu, pārtopot par Starptautisko mūsdienu ritma mūzikas festivālu – meistarklasēm „Ventspils Groove". Festivāla-meistarklašu dalībnieku skaits pārsniedza 60. Notika koncerti un Jam Session. Jau trešdien, 14.augustā Pārventas bibliotēkā notika koncerts Rūdolfa Macata trio, kurā piedalījās Rudolfs Macats - Klavieres (Latvija), Pit Dahm - Bungas (Luxemburga), Marco Zenini - Bass (Itālija). Festivāla pirmais koncerts izskanēja meditatīvās noskaņas, tomēr mūziķu sniegums bija arī ekspresijas pilns. Mūzikas skaņas, Pārventas Bibliotēkas ultramodernā arhitektūra, grāmatu aura un skats uz pilsētas kustību caur stikla sienām radīja īpašu atmosfēru un patiesu mūzikas baudījumu.

Nākamais koncerts – ceturtdien, 15.augustā Dzirnavu laukumā - Duets *„Matiss&Charley"* ar Matiss Čudars (Latvija) un Charley Rose (Francija) piedalīšanos.

Koncerta apmeklētāji klausījās eksperimentālo džezu un strūklakas čurkstoņu, apsēdušies uz parka soliņiem vai guļot zālienā. Bija interesanti vērot garāmgājēju pārsteigtās sejas, dzirdot ko tik neparastu pilsētas ielās. Pēc koncerta franču mūziķis *Charley Rose* pauda, ka redzot mūsu zemes skaistumu, viņš saprot no kurienes nāk viņa latviešu kolēģu mūzikā skanošais garīgums.

Piektdienas, 16. Augusta koncerts notika Rātslaukumā, kurā uzstājās soliste *Inga Bērziņa un ansamblis Madara Kalniņa vadībā*, un koncerta otrajā daļā viens no pieprasītākajiem Hammond ērģelniekiem ne tikai Eiropā, bet arī ASV *Raphaes Wressnig* un Ventspils bigbends. *Raphaes Wressnig* radio

intervijā skaidro, ka viņa spēlētais instruments sākotnēji tika būvēts nabadzīgo melnādaino amerikāņu draudžu vajadzībām, taču attiecīgi pieregulējot - Hammond ērģeļu skanējums kļūst juteklisks vai pat agresīvs. *Raphaes Wressnig* apbrīno Ventspils Bigbenda kvalitāti: „Die sind gut! Und das ohne probe!" - viņi spēlē labi, un tas bez mēģinājuma!

Sestdien, 17.augustā Rātslaukumā izskan festivāla „Ventspils Groove 2013" noslēguma koncerts. Uzstājās dziedātāja no Igaunijas *Sofija Rubina* un amerikāņu dziedātājs *Joey Blake kopā ar Ventspils bigbends*. Lai arī publika gatavojās kam ļoti īpašam, *Joey Blake* sniegums pārsteidza visus. Balss kā mūzikas instruments, kuram nav skanējuma robežu. Par meistarklašu audzēkņiem pasniedzējs izsakās šādi: „Par vienu vai diviem no viņiem mēs vēl dzirdēsim…".

Meistarklašu vadītāji bija augstas raudzes mūziķi savās specialitātēs. ***Joey Blake*** (vokāls) ASV radošā darbība ietver dziedāšanu, producēšanu, skaņu režiju, instrumentspēli (klavieres, ģitāra, bass un perkusijas) - viņš ir arī komponists, dejotājs un kordiriģents. Vienlaicīgi ar pedagoģisko darbību *Joey Blake* turpina uzstāties ar slaveno grupu *SoVoSo* un *Bobby McFerrin* kura vārds komentārus neprasa. ***Inga Bērziņa*** (vokāls)- Latvija,

Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Džeza nodaļas vokālā pedagoģe un džeza dziedātāja, kura labi pazīstama ne tikai Latvijas, bet arī citu valstu džeza mūzikas lietpratējiem. **Pit Dahm** (sitaminstrumenti) Luksemburga - bundzinieks, multi-instrumentālists un komponists no Luksemburgas. **Kaspars Grigalis** (sitaminstrumenti) Latvija - viens no labākajiem un pieprasītākajiem perkusionistiem Latvijā. Absolvējis Ventspils Mūzikas vidusskolu, kur šobrīd turpina pedagoga gaitas Estrādes un džeza mūzikas nodaļā, kā arī absolvējis J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju. **Marco Zenini** (bass) Itālija. Sadarbojas ar daudziem mūziķiem Eiropā. Muzikālā izaugsme ir galvenais mērķis Marco dzīvē. Viņa devīze ir būt maksimāli godīgam mūzikā, ka arī atrast balansu starp dvēseli un pratu. **Rūdolfs Macats** (pianists) Latvija- Nīderlande saka: „Manuprāt mūzika skan labi, ja es aizmirstu savu prātu un ļauju kosmiskajai enerģijai peldēt manī, viss, ko man atliek darīt, ir tikai izlaistošo enerģiju caur sevi un izlikt to uz sava instrumenta". Komponists un pianists Rūdolfs Macats ir viens no latviešu jaunajiem mūziķiem, kurš vairs necenšas sevi ielikt kādos mūzikas stilos vai žanros, viņaprāt viņš sevi jau ir pierādījis kā spožu džeza pianistu. Viņa jaunā mūzika raksturo multikulturāla cilvēka izaugsmi un cilvēka iekšējās telpas atradumus. **Ritvars Garoza** (taustiņinstrumenti) – Latvija, studējis Tallinas Mūzikas akadēmijā ģitārista Jaak Soaar vadītajā džeza un populārās mūzikas nodaļā, pie pedagogiem Kari Ikonen un Raul Soot. J.Mediņa Rīgas Mūzikas vidusskolas džeza un populārās mūzikas nodaļas džeza solfedžo, kameransambļu un klavieru pasniedzējs. **Māris Plūme** (ģitāra, basģitāra, vokāls, perkusijas)- Latvija, ieguvis bakalaura grādu RPIVA Populārās un džeza mūzikas nodaļā kā ģitāras pasniedzējs. Kā ģitārists piedalījies vairākos Latvijas un starptautiska mēroga pasākumos. 2005. gadā ieguvis pirmo vietu Sony Jazz Stage džeza ģitāristu konkursā. **Matīss Čudars** (ģitāra) – Latvija, ir latviešu džeza ģitārists un komponists, atzīts par vienu no daudzsološākajiem Baltijas valstu džeza mūziķiem. Matīsa rakstītā mūzikā un improvizācijas veids sevī iekļauj ļoti daudz dažādus mūzikas žanrus - spēcīgs uzsvars tiek likts uz tradicionālo džeza improvizācijas valodu, folkmūzikas vienkāršību, indīroka enerģiju un klasiskās mūzikas harmoniju. **Charley Rose** (saksofons) – Francija, franču saksofonists un komponists, kurš savas saksofonista un improvizētāja prasmes ir izkopis, spēlējot daudz dažādu muzikālo stilu. No *dixie-land* līdz brīvam avangardam, no *bebop* līdz agresīvai *metal* mūzikai. Šovasar Šarlē ieguva maģistra grādu.

Aldars Šagžijevs
Ventspils Mūzikas vidusskolas
projektu vadītājs

Ceļojumu gadi kopā ar Antru un Normundu Vīksnēm

Šajā gadā esam aizsākuši jaunu tradīciju - pasākumu cilu „Kamermūzikas dienas Pļaviņās".

Kamermūzikas dienu ietvaros **5. oktobrī plkst. 17.00** Pļaviņu novada Kultūras centrā visi aicināti uz pianistu Antras Vīksnes un Normunda Vīksnes klavieru dueta koncertprogrammu „Ceļojumu gadi". Ceļojumi allaž saistās ar satraukumu un cerībām, negaidītiem pārsteigumiem un jaunatklāsmēm. Tāpat kā mūzika un gadi. Koncertā skanēs F. Šūberta, F. Lista, latviešu komponistu I. Arnes, A. Vecumnieka, kā arī citu pazīstamu komponistu radītie skaņdarbi.

Kamermūziku dienu ietvaros 10. oktobrī reģiona mūzikas skolas pedagogiem notiks N. Vīksnes meistarklases klavieru ansambļiem, bet **18. oktobrī plkst. 18.00** Pļaviņu novada Kultūras centrā Kamermūzikas dienu noslēgums, kurā muzicēs reģiona mūzikas skolu kameransambļi.

Piesaistot ar vien jaunus izpildītājmākslinieku, kā arī, paplašinot Kamermūzikas dienu dalībnieku loku, esam iecerējuši „Kamermūzikas dienas Pļaviņās" veidot kā ikgadēju kultūrizglītojošu pasākumu domātu ikvienam Pļaviņu novada iedzīvotājam, visiem, kam tuva mūzikas pasaule.

Projekta mērķis - nodrošināt profesionālās mākslas pieejamību Pļaviņās, bagātināt novada kultūras dzīvi, veicināt tās daudzveidību un kvalitāti. "Kamermūzikas dienas Pļaviņās" atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds un Pļaviņu novada dome.

Pļaviņu
mūzikas skolas direktore
D. Ārgule

Septembra pirmajā mūzikas stundā

Pirmdienas pēcpusdienā, skanot pedagogu kvarteta izpildītajai Mocarta *Mazajai naktsmūzikai*, vecāku un vecvecāku, brāļu un māsu pārpildītajā kultūras centra zālē Valmieras mūzikas skolas direktors Aivars Cepītis svinīgi ieveda 51 pirmklasnieku, kas šajā mācību gadā sāks skoloties klavieru, akordeona, kordziedāšanas, vijoles, čella, kokles, ģitāras, pūšamo un sitamo instrumentu specialitātēs pie jau pieredzes bagātiem un pavisam jauniem pedagogiem.

Uzrunājot klātesošos, direktors Cepītis uzsvēra, ka Valmieras MS ir Latvijā vecākā un līdz ar to cienījamākā mūzikas skola, kurai oktobrī apritēs 93 gadi. Viņš arī atgādināja, ka Valmierā pirms 150 gadiem dzimis viens no latviešu klasiskās mūzikas pamatlicējiem – slavenais komponists, profesors Jāzeps Vītols, kura jubilejas atcerei visa gada garumā izskanējuši deviņi veltījuma koncerti, kurpretī komponista vārdā nosauktā Latvijas Mūzikas akadēmija Jāzepu Vītolu godināt sāks tikai septembrī. Direktors pieminēja arī daudzos talantīgos Valmieras MS absolventus, kas turpina izglītošanos gan Latvijā, gan Dānijā, Beļģijā un pat ASV, un lepojās ar tiem, kas dzied profesionālajos koros vai spēlē Nacionālajā simfoniskajā orķestrī, Liepājas simfoniskajā orķestrī, *Sinfonieta Rīga*, Nacionālās Operas orķestrī un *Cremerata Baltica*, kā arī atzīmēja mūspuses komponistu panākumus prestižākajos pasaules konkursos. Īso uzrunu Aivars Cepītis noslēdza ar apsveikumu pirmklasniekiem un sagatavošanas klasē uzņemtajiem, pasludinot viņus par pilntiesīgiem MS audzēkņiem un atgādinot, ka sagatavošanas klasē, kas mācības sāks tikai oktobrī, visas durvis vēl ir atvērtas.

Pēc jauno pianistu un vijolnieku uzstāšanās Valmieras domes deputāts Andris Klepers pasniedza Atzinības rakstus iepriekšējā mācību cēliena izcilniekiem – pianistam Klāvam Ābolam (ped. Ritma Pētersone), koklētāju ansamblim un kokļu kvartetam *Accorda* (Dace Cerbule), vijoļu duetam Šarlote Annuška un Marta Elizabete Smilga (Maija Ozola), pianistiem Ikaram Krievam (Irina Grinberga) un Pēterim Eduardam Kalniņam (Ritma Pētersone), apbalvošanu noslēdzot ar veiksmes vēlējumiem jaunajā mācību gadā.

Publikas ovācijas izpelnījās Valmieras MS jauno mācībspēku – vokālās pedagoģes Lienes Skruodes un viņas vadītā dueta, saksofona speciālista Edgara Trapana un džeza vokālistes Montas Tupčijenko – priekšnesumi, bet akordeona virtuozs Māris Rozenfelds pat tika izsaukts muzicēt atkārtoti.

Koncerta noslēgumā skatītāju priekšā stājās skolas audzēkņu lielās koncertējošās vienības – stīgu orķestris (vadītājas Maija Ozola un Dace Zariņa), nupat no konkursa Maķedonijā atbraukušais mācību koris *SolLaRe* (Irēna Zelča) un Mārtiņa Birņa un Gunāra Geduševa vadītais pūšamo instrumentu orķestris, tā uzskatāmi parādot, cik plašas un daudzpusīgas jauniešu muzikālās attīstības un izaugsmes iespējas piedāvā valstī vecākā un cienījamākā mūzikas skola.

Jūlijs Cukurs

Fakti no mūzikas vēstures

Kad dižgari vēl bija maziņi...

Reiz Holivudas viesībās kāda dāma jautāja amerikāņu vijolniekam Jašam Heifecam: „Mister Heifec, cik vecs jūs bijāt, kad sākāt savu karjeru?" Vijolnieks iecietīgi pasmaidīja un teica: „Pirmo koncertu es sniedzu sešu gadu vecumā. Toreiz es vingrinājos astoņas stundas dienā. Spēlēju Bahu, Bēthovenu, Čaikovski, un man bija sensacionāli panākumi!" Viens no viesiem brīdi prātoja sarauktu pieri un tad vaicāja: „bet agrāk, Jaša? Es domāju, pirms jums palika tie seši gadi. Jūs tikai bumbulējāt apkārt?"

Šāds jautājums šķiet nenopietns, taču būtībā ir pamatots. Tas, kurš vēlas mūziku padarīt par sava mūža mērķi un jēgu, nedrīkst velti šķiest laiku pat tad, ja vēl nav sešus gadus vecs. Ir bijuši arī dzejnieki, gleznotāji un zinātnieki, kas divdesmit gadu vecumā veikuši izcilus darbus, taču slavenajiem mūziķiem tā nekad nav bijusi nejaušība, bet likumsakarība, jo savai misijai viņi sākuši gatavoties jau visagrākajā bērnībā.

„Es toreiz komponēju kā pats velns," sacīja Hendelis, kad saruna reiz iegrozījās par viņa bērnību. Un patiesi, starp desmito un trīspadsmito dzīvības gadu viņš sacerēja pāri par simt baznīcas mūzikas darbu un divdesmit gadu vecumā varēja lepoties jau ar trim uzvestām operām.

Mocarts un Vēbers bija brīnumbērni, un abus divus tēvi nežēlīgi ekspluatēja, turpretī Hendelis un Berliozs cieta no tā, ka vecāki visādi centās nomākt viņu muzikālās slieksmes.

Domeniko Skarlati 1706.gadā Venēcijas masku ballē dzirdēja kādu svešinieku melnā maskā spēlējam spinetu. Komponists pirmo reizi mūžā sastapās ar tik izcilu instrumenta pārvaldījumu un spožu muzikalitāti. Sevī gremdējies, viņš laiciņu klausījās un tad nosprieda: „Tas var būt vai nu pats sātans, vai tas slavenais saksis!"

Protams, ka tas bija slavenais saksis Georgs Frīdrihs Hendelis. Kopš šīs dienas abi uz visiem laikiem kļuva labi draugi.

Sagatavoja **Silva Eidemane**

Izdevējs: Latvijas Mūzikas izglītības iestāžu asociācija. Redaktore: Ilze Dāve
Sagatavots un iespiests: SIA *Ulma*
Redakcija par ievietoto rakstu saturu neatbild.
Materiālus iesūtīt līdz katra mēneša 10. datumam elektroniskā formātā
uz e–pasta adresi: ilze.dave@gmail.com